

Jméno žáka/žákyně: _____

Česky v oborech

Obor: Praktická sestra

Téma: Játra, žlučové cesty a slinivka břišní 2/2: PROCVIČOVÁNÍ

Obsah

1. JAZYKOVÉ ÚKOLY.....	2
2. PROCVIČOVÁNÍ SLOVNÍ ZÁSoby.....	3
3. JAZYKOVÁ PRODUKCE.....	5
4. SEBEHODNOCENÍ.....	7
5. TEMATICKÝ SLOVNÍČEK.....	8
6. ŘEŠENÍ.....	9
7. SEZNAM ZDROJŮ.....	10

Autorka výukového materiálu: Mgr. Jana Soudková

Metodické vedení: Bc. Karolina Štajnerová, Mgr. Karolina Kenderová,
Mgr. Michaela Jiroutová

Autorská práva k tomuto výukovému materiálu vykonává META, o.p.s. - Příležitosti ve vzdělávání. Tento materiál lze šířit pouze nekomerčně. Bez předchozího souhlasu META, o.p.s. jej nelze upravovat nebo jinak zpracovávat.

THE VELUX FOUNDATIONS
VILLUM FONDEN × VELUX FONDEN

Výukový materiál vznikl v rámci projektu "Let's Grow!", který je financován nadací The Velux Foundations.

1. JAZYKOVÉ ÚKOLY

1.1 **Spojte části vět k sobě, vyberte si 3. věty a opište je do řádků pod úkolem a pokuste se doplnit větu.**

Vzor: *Játra jsou rozdělena na pravý a levý lalok.*

Játra	je vstřebávána
V játrech	je uložena
Voda	jsou rozdělena
Slinivka břišní	jsou zneškodňovány
Lipáza	se ukládají
Toxické látky	štěpí

1.2 **Doplň předložky. Vyberte slova z nabídky.**

Vzor: *Dřeň se nachází uvnitř zubu*

do po před mezi pod na za

Játra jsou uložena _____ pravou brániční klenbou.

Žlučovod ústí _____ dvanáctníku.

_____ slinivkou břišní se nachází žaludek.

Žlučovod se nachází _____ společným jaterním vývodem a dvanáctníkem.

_____ slinivce rozlišujeme hlavu, tělo a ocas.

Žlučník je částečně ukrytý _____ játry.

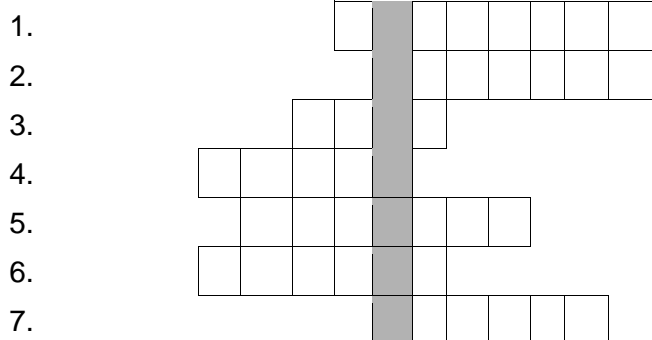
_____ posunu potravy do dvanáctníku dojde ke stahu žlučníku.

2. PROCVIČOVÁNÍ SLOVNÍ ZÁSoby

2.1 Doplněte správné výrazy do křížovky.

1. V játrech dochází k přeměně cukrů na _____.
2. Mezi látky toxické patří např. _____.
3. Jaterní buňky mají dva _____.
4. V játrech dochází k ukládání tuků, vitamínů a _____.
5. Název pólu, kde začínají jaterní žlučovody.
6. Dvě řady k sobě přiložených jaterních buněk tvoří _____.
7. Název pólu převráceného k vlásečnici.

Jaterní _____ je základní stavební a funkční jednotkou jater.

2.2 Doplňte správnou variantu do textu. **Zakroužkujte správnou variantu.**

Vzor: Žlučník je orgán s _____ asi 60 ml žluči

- a) koncentrací
- b) kapacitou
- c) produkcí

1. Žlučník je orgán _____ tvaru.

- a) **hruškovitého**
- b) hrubého
- c) hlubokého

2. Ve žlučníku dochází ke vstřebávání vody a tím ke _____ jejího obsahu.

- a) **koncentraci**
- b) kapacitě
- c) produkci

3. Slinivka břišní jako žláza s vnější sekrecí _____ enzymy.

- a) **koncentruje**
- b) obsahuje
- c) produkuje

4. Pankreatická lipáza štěpí škrob na jednoduché _____.

- a) **cukry**
- b) tuky
- c) bílkoviny

5. Pankreatická lipáza štěpí _____ na glycerol a mastné kyseliny.

- a) **cukry**
- b) tuky
- c) bílkoviny

6. Trypsinový komplex štěpí _____.

- a) **cukry**
- b) tuky
- c) bílkoviny

6.3 Naskenujte telefonem QR kód a procvičte si pojmy.

Learning apps – Jednoduché řazení

3. JAZYKOVÁ PRODUKCE

3.1 Doplněte následující věty. (Vyberte z nabídky správné konce vět, více možností může být správných.)

- a) Slinivka břišní jako _____ s vnitřní _____ produkuje _____.
- b) Žluč se _____ v játrech a _____ ve žlučníku.
- c) Krev do jater je přiváděna jaterní _____ a _____ žilou.

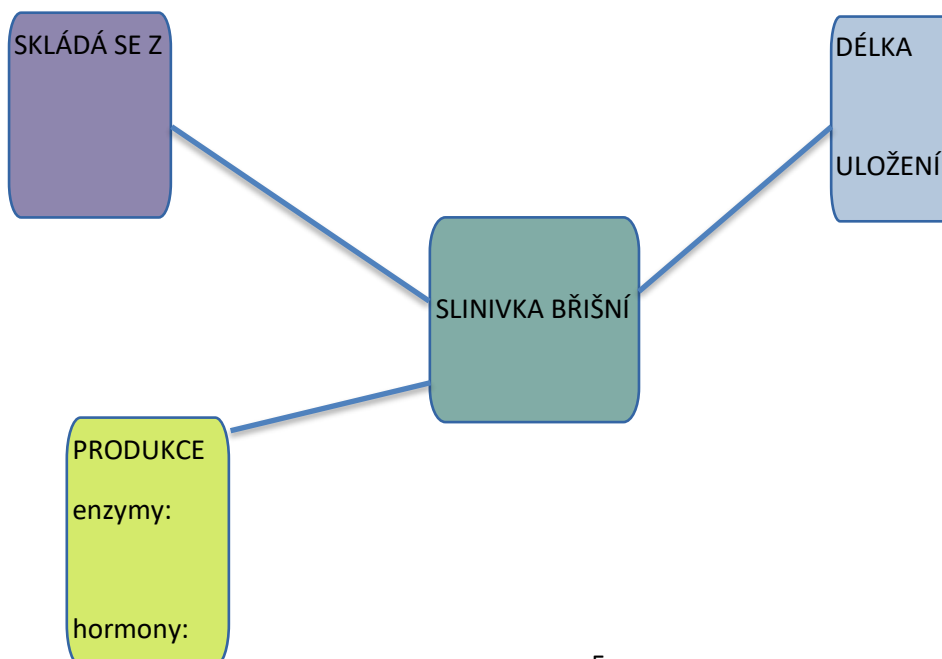
- a)
- žláza, produkci, enzymy
 - orgán, produkci, hormony
 - žláza, sekreci, hormony
 - orgán, sekreci, enzymy

- b)
- zahušťuje, tvoří
 - štěpí, tvoří
 - tvoří, štěpí
 - tvoří, zahušťuje

- c)
- žilou, tepennou
 - žilou, malou
 - tepnou, vratnou
 - tepnou, vrátnicovou

3.2 Popište tenké střevo. Správnost odpovědi si ověřte ve výkladovém textu.

3.3 Naskenujte telefonem QR kód a procvičte si pojmy.

Learning apps – kvíz

4. SEBEHODNOCENÍ

4.1 Popis zvládám

Skvěle, vše je mi jasné, nemám žádné otázky

Celkem dobře, je pár maličkostí, kterým úplně nerozumím a mám nějaké otázky

Tématu vůbec nerozumím, potřeboval/a bych to celé vysvětlit znovu.

Komentář vyučujících o

4.2 Popis funkce zvládám

0 %

100 %

Komentář vyučujícího

4.3 Co se mi daří konkrétně

Vzor: mluvit o tématu
porozumět textu
pamatovat si vlastní slovní zásobu

4.4 Na čem chci ještě pracovat.

Vzor: mluvit o tématu
porozumět textu
zlepšit slovní zásobu

5. TEMATICKÝ SLOVNÍČEK

barviva	
Beta buňky	
hemoglobin	
hormon	
játra	
lalok	
Langerhansovy ostrůvky	
odvádět	
rozdělovat	
řada	
slinivka břišní	
snižovat	
stolice	
šťáva	
ukrývat	
vlásečnice	
vývod	
žlučník	
žlučovody	

Oranžová slovesa, vínová přídavná jména, žlutě odvozená slova (v textu se nevyskytují)

6. ŘEŠENÍ

1.1

Játra jsou rozdělena na pravý a levý lalok.
 V játrech se ukládají cukry.
 Voda je vstřebávána ve žlučníku.
 Slinivka břišní je uložena za žaludkem.
 Lipáza štěpí tuky.
 Toxické látky jsou zneškodňovány v játrech.

1.2

Játra jsou uložena **pod** pravou brániční klenbou.
 Žlučovod ústí **do** dvanáctníku.
Před slinivkou břišní se nachází žaludek.
 Žlučovod se nachází **mezi** společným jaterním vývodem a dvanáctníkem.
Na slinivce rozlišujeme hlavu, tělo a ocas.
 Žlučník je částečně ukrytý **za** játry.
Po posunu potravy do dvanáctníku dojde ke stahu žlučníku.

2.1

1				g	l	y	k	o	g	e	n
2					a	m	o	n	i	a	k
3			p	ó	l	y					
4	c	u	k	r	ú						
5		ž	l	u	č	o	v	ý			
6	t	r	á	m	e	c					
7							k	r	e	v	n

Jaterní **lalůček** je základní stavební a funkční jednotkou jater.

2.2

1. Žlučník je orgán _____ tvaru.

- a) **hruškovitého**
- b) hrubého
- c) hlubokého

2. Ve žlučníku dochází ke vstřebávání vody a tím ke _____ jejího obsahu.

- a) **koncentraci**
- b) kapacitě
- c) produkci

3. Slinivka břišní jako žláza s vnější sekrecí _____ enzymy.

- a) **koncentruje**
- b) obsahuje
- c) **produkuje**

4. Pankreatická lipáza štěpí škrob na jednoduché _____.

- a) **cukry**
- b) tuky
- c) bílkoviny

5. Pankreatická lipáza štěpí _____ na glycerol a mastné kyseliny.

- a) ~~cukry~~
- b) **tuky**
- c) bílkoviny

6. Trypsinový komplex štěpí _____.

- a) ~~cukry~~
- b) tuky
- c) **bílkoviny**

3.1

a) Slinivka břišní jako _____ s vnitřní _____ produkuje _____.

b) Žluč se _____ v játrech a _____ ve žlučníku.

c) Krev do jater je přiváděna jaterní _____ a _____ žilou.

a)

žláza, produkci, enzymy
orgán, produkci, hormony
žláza, sekreci, hormony
orgán, sekreci, enzymy

b)

zahušťuje, tvoří
štěpí, tvoří
tvoří, štěpí
tvoří, zahušťuje

c)

žilou, tepennou
žilou, malou
tepnu, vratnou
tepnu, vrátnicovou

7. SEZNAM ZDROJŮ

DYLEVSKÝ, Ivan. *Somatologie*. Vyd. 2. (přeprac. a dopl.). Olomouc: Epava, 2000. ISBN 80-862-9705-5.

JELÍNEK, Jan a Vladimír ZICHÁČEK. *Biologie pro gymnázia: (teoretická a praktická část)*. 4. rozš. vyd. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2000. ISBN 80-7182-107-1.

Internetová jazyková příručka. Internetová jazyková příručka [online]. Copyright © [cit. 11.04.2023]. Dostupné z: <https://prirucka.ujc.cas.cz/>
 obrázky: autor